Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
14 november 2026

nota

Kamerbrief over uitbreiding mandaat Nationaal Rapporteur naar de BES

1. Aanleiding

Tijdens het commissiedebat justitieketen van het Caribisch deel van het Koninkrijk op 23 april 2026 en het tweeminutendebat op 8 september 2026 heeft u in reactie op vragen en een voorgenomen motie van het lid Ceder (CU) toegezegd om de Kamer te informeren over de uitbreiding van het mandaat van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld Tegen Kinderen naar de BES, en de kosten die daarmee samenhangen.

2. Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van bijgevoegde brief aan de TK.
- Met de brief deelt u de Kamer mee dat u in het kader van het comply or explain beginsel gaat verkennen of het mandaat van de Nationaal Rapporteur kan worden uitgebreid naar de BES, dat u in dat kader de openbare lichamen gaat consulteren, en dat uw vertrekpunt is om niet de door de Nationaal Rapporteur gevraagde 3,5 ton structureel extra toe te voegen aan haar budget, maar haar te vragen de BES-werkzaamheden uit haar bestaande begroting te financieren door navenant minder werkzaamheden in Europees Nederland te doen.

3. Kernpunten

De Nationaal Rapporteur heeft al geruime tijd geleden zelf aangegeven dat zij deze uitbreiding wenst, en dat zij aanwijzingen heeft dat er ook op de BES het nodige aan de hand is met mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen. Er is echter een impasse ontstaan over de vraag of de uitbreiding met extra middelen gepaard moet gaan. De Nationaal Rapporteur vindt van wel en vraagt hiervoor 3,5 ton extra structureel voor 2 fte plus kosten, de opdrachtgevende/financierende departementen (naast J&V: VWS, SZW en BZ) vinden dat de ruimte gevonden zou moeten kunnen worden in haar huidige budget van 2,2 miljoen euro structureel. Meer in het algemeen vinden de departementen dat het budget voor de Nationaal Rapporteur best groot is in verhouding tot de beleidscapaciteit. De gevraagde 2 fte zou de disbalans verder vergroten, zeker in relatie tot de openbare lichamen.

Op grond van artikel 209, derde lid, onderdeel a, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES) moeten de bestuurcolleges van de BES vooraf in de gelegenheid worden gesteld hun oordeel te geven omtrent "ingrijpende beleidsvoornemens, die uitsluitend op de openbare lichamen betrekking hebben". Deze wetswijziging zou uitsluitend op de BES betrekking hebben, en hoewel over de ingrijpendheid kan worden getwist is het in ieder geval meer dan een technische wijziging. Vandaar dat het verstandig lijkt om deze

consultatie nog wel te doen, en is er in de Kamerbrief slechts sprake van een verkenning en nog niet van een voornemen.

Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Datum
14 november 2026

4. Toelichting

4.1. Politieke context
Het niet verruimen van het budget van de Nationaal Rapporteur is in lijn met de kabinetsinzet om budgetten te verlagen en kritisch te kijken naar het aantal adviesorganen.

4.2. Financiële overwegingen
De Nationaal Rapporteur zou 2 fte willen inzetten specifiek voor de BES, en raamt de structurele kosten daarvan op 3,5 ton. Zowel het aantal onderzoeken (Q) als de diepgang daarvan (P) zijn door de Nationaal Rapporteur zelf te bepalen. Die worden niet aan haar opgedragen en vloeien ook niet voort uit enig voorschrift. Daarmee zijn haar werkzaamheden schaalbaar, zowel in Europees Nederland als op de BES. Zij zou daardoor zonder in de problemen te komen met opdrachten of wettelijke voorschriften haar onderzoekwerkzaamheden in Europees Nederland kunnen afschalen om ruimte te maken voor onderzoeken op de BES. Deze keuzes kan en mag de Nationaal Rapporteur gegeven haar onafhankelijkheid zelf maken, maar desgewenst kunnen de betrokken departementen daar input voor geven en over meedenken.

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Zicht krijgen op aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen op de BES
2. Beleidsinstrument(en)	Verkenning naar mogelijke wijziging van de wet Nationaal Rapporteur
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	Geen. De Nationaal Rapporteur wordt gevraagd dekking te vinden voor haar werkzaamheden op de BES door haar werkzaamheden in Europees Nederland navenant af te schalen.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	Geen. Partijen zijn niet verplicht om bij te dragen aan de onderzoeken van de Nationaal Rapporteur noch om gevolg te geven aan haar aanbevelingen.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Naarmate de Nationaal Rapporteur meer onderzoeken doet op de BES neemt het zicht op de aard en omvang van de problematiek daar per definitie toe.
5. Nagestreefde doelmatigheid	Er zijn andere en potentieel efficiëntere manieren om te voldoen aan de EU-

	richtlijn die vraagt om instelling van een onafhankelijke rapporteur of gelijkwaardig mechanisme, maar omdat voor Europees Nederland voor deze vorm is gekozen en vanwege het beginsel comply or explain ligt een verkenning naar uitbreiding van het mandaat van de Nationaal Rapporteur naar de BES voor de hand.
6. Evaluatieparagraaf	De Nationaal Rapporteur wordt op grond van artikel 9 van haar wet iedere 4 jaar geëvalueerd.

4.3. Juridische overwegingen
Een eventuele uitbreiding van het mandaat van de Nationaal Rapporteur naar de BES moet door een aanpassing van de Wet Nationaal Rapporteur. Op grond van artikel 209, derde lid, onderdeel a, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (WolBES) moeten de bestuurcolleges van de BES vooraf in de gelegenheid moeten worden gesteld hun oordeel te geven over het voornemen. Deze consultatie moet nog plaatsvinden, vandaar dat het in deze brief nog slechts om een verkenning gaat, en niet om een voornemen.

4.4. Krachtenveld
De Nationaal Rapporteur wil deze uitbreiding zelf ook graag, maar alleen als zij extra middelen krijgt om daar invulling aan te geven. Het is aan de wetgever om hierover een besluit te nemen, en ons advies is om in deze tijd van ambtelijke afslanking geen extra middelen toe te kennen voor een uitbreiding en haar te vragen de voor haar BES-taken benodigde ruimte zelf te creëren door navenant minder te doen aan Europees Nederland.

De brief is afgestemd met VWS, BZ en SZW. De Nationaal Rapporteur is op de hoogte van verzending van de brief.

4.5. Implementatie
Als vanuit de Kamer en uit de consultatie van de openbare lichamen geen bezwaren komen tegen de denkrichting in deze brief dan zal deze wetswijziging worden meegenomen bij de aanpassing van de Wet Nationaal Rapporteur, die sowieso nodig was vanwege het creëren van een grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in het kader van haar taak. De werkzaamheden hiervoor zijn gestart maar nog in een vroeg stadium.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting
De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.